

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárj

728.3

Hely

A Gellért-hegyi piros kastély

Idő

"1923"

Személy

Szerző: *Lestyan Sándor*

Cím: *A piros kastély, amelyet nem lehet befejezni*

Forrás:

Az Est

Bp

1923. 4. 22.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

A piros kastély, amelyet nem lehet befejezni

— Az Est tudósítójától —

A piros kastély a zöld hegyen van, szinte kivirít a zöld gep és a zöldelő fák, bokrok egyhangúságából. Csupa piros téglá, négy-szögletes tornya, mint a középkori lovagváraké, lent a torony peremén egymás mellett sorakozó farkasfogak és legfelül az egbenyúló zászlórúd. De a zászlórúd árva és elhagyatott, mint az egész kastély maga, tetejébe sohasem szökken fel a tenger zászló, mely a kastély gazdájának hazaérkezését jelentené és azt, hogy a piros kastélyban élet van, emberek laknak a lebocsátott redőji ablakok mögött. A környéke csendes és síma, a Gellérthegynök ezen a részén csak a kivételesek és a gazdagok fehér villái vannak elszóródva, a piros kastély majdnem félelmetesen hat bedeszkázott, mohosodó kőkapujával, örökösen lecsukott ablakszemeivel, gondozatlan, elvadult parkjával. Ha kísértetek volnának a Gellérthegyen, bizonyára itt ütnének tanyát, a gellérthegyi gyerekeket már úgyis ezzel ijesztgetik, ha este nem akarnak elaludni. Elátkozott, gazdátlan a piros kastély, mint a cornevillei vár, de a története modern, nem romantikus és hozzátartozik a mai világ történetéhez.

Az egyik falában fehér márványtáblába aranyos betűkkel van kivésve, hogy »Épült 1914-ben.« Egy pesti építész tervezte és építette, saját magának. A háború előtti utolsó, szép tavaszon közték egymásra rakni a

sok piros téglát s az első háborús őszkor került teljeseen tető alá. Sietni kellett az építkezéssel, hogy a téli fagy beállta előtt ne maradjon más hátra, mint a belső munkálatok, ajtók, ablakok, a parkett, a konyha és a fürdőszoba berendezése. Akkoriban 500.000 koronába került a piros kastély felépítése, azaz ennyibe került volna, ha nincs háború. A háború kitört és akkor egy pillanatra megakadt minden, egy pillanatra csak, mert úgy gondolkoztak, hogy a háború nem tarthat sokáig. Ez a pesti építész is, aki a kastélyt, ezt gondolhatta magában:

— Tulajdonképpen nem is olyan nagy baj, hogy a belső berendezéssel még nem vagyunk készen. Egyszerre minden drágább lett, az ötszáz ezer koronán felül még 30-40.000 koronát kellene elköltenem, ha be akarnám fejezni az épületet.

És várt, várt, egy félesztendeig, egy esztendeig, de a háborút nem fújták le a legfelsőbb kúrtósok, se az árak nem olcsóbbodtak. Papirost vett elő és ceruzát. Számítani kezdett:

— Ajtók, ablakok, parkett, konyha és fürdőszoba-berendezés — ha most szerezem be az anyagot, 100.000 koronába kerül. Hozzá még hadianyagot kapok... Ejh, várjunk egy kicsit... Hiszen az egész kastély egy félmillióba került, most ennek egy ötöd részét fizetem ki — ilyen apróságokért?...

Miért részletezzük? Évről-évre minden tavasszal elővette az építész a papirost meg a ceruzát, évről-évre megismételte a számításait és a hátralévő belső berendezési munkák költségvetése évről-évre nőtt. A háború végén

már kétszerese volt az egész építkezési összegnek, aztán jött egy pár hónap, amikor nem is bánta, hogy a piros kastély lakhatatlan.

Ez a proletárdiktatúra alatt volt. — Legalább nem rekvirálják el és nem költöztetnek bele mindenféle szedett-vedett népséget — mondta boldogan, kis elégtétellel és némi megnyugvással tenger bánatában.

— Majd a kommün után — így ábrándozott.

Jött az ellenforradalom, a piros kastély gazdája újra nekiült a számításoknak, de a szíve fájt és a szíve vérezett, ha arra gondolt, hogy most már egy millióért sem tudja lakhatóvá tenni az épületet. Közben állandó népvándorlás indult meg a piros kastély-

ban, menekültek, vagonlakók, lakásnélküliek néztek, vizsgálgatták, halomszámba adták be a kérvényt a lakáshivataltba, hogy elrekvirálják — de a hivatalos vizsgálat mindig megállapította, hogy lakhatatlan. Nincs ablaka, ajtója, parkettje, nincs konyhája, még csak egy majolika mosdó sincs benne...

...Az évek teltek, múltak, az árak nőttek és a piros kastély gazdája ma már nem is számol. Mikor utoljára gondolta magában, hogy mégis rendbe kellene hozni az épületet, már hatnyolc milliót is meghaladott a számítása. A jövő évben tizesztendős jubileumát ünnepli a gellérthegyi piroskastély s ha addig nem akad vevője,

Székesfővárosi házinyomda 1923

addigra se bontják ki a deszkafalat a kőkapuból, az ablakredőnyök lehúzva maradnak s odabent unalmasan ásitognak a csupasz falak, várják a síma parkettet, melynek tükrében szeretnék már megbámulni magukat egyszer...

...A gellérthegyi piros kastély a mai Budapest és a mai élet szimbóluma. A legszebb tervek, a leggyönyörűbb reménysek, egy fejlődő, már tető alá jutott város s ennek éresben levő ifjúsága állt ki kábultan a világháborús mozgósításban. Azóta hiába minden igyekezet, minden számítás kárbavész, — abbamaradt a munka, a félig-kész művet nem lehet befejezni..

Ez a gellérthegyi piros kastély története és jelentősége. Lestyan Sándor